

İSTANBUL HUKUK MECMUASI

Cilt Volume 82 Sayı Number 1 Yıl Year 2024 ISSN 2636-7734 E-ISSN 2667-6974

ISTANBUL LAW REVIEW

İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

İstanbul Hukuk Mecmuası

Cilt 82, Sayı 1, 2024

ISSN: 2636-7734

E-ISSN: 2667-6974

Dizinler / Indexing and Abstracting

Web of Science - Emerging Sources Citation Index (ESCI)

TUBİTAK-ULAKBİM TR Dizin

EBSCO Central & Eastern European Academic Source

EBSCO Legal Source

DOAJ

ERIH PLUS

SOBİAD

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Fethi GEDİKLİ

İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Law, Istanbul, Türkiye

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Prof. Dr. Halil AKKANAT

İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Law, Istanbul, Türkiye

Yazışma Adresi / Correspondence Address

İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi,

İstanbul Üniversitesi, Beyazıt Kampüsü, 34116 / İstanbul, Türkiye

Telefon / Phone: +90 (212) 444 00 59 / 15130

E-mail: ilr@istanbul.edu.tr / iuhfdergiler@istanbul.edu.tr

<https://iupress.istanbul.edu.tr/en/journal/mecmua/home>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhm>

Yayıncı / Publisher

İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press

İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü, 34452 Beyazıt,

Fatih / İstanbul, Türkiye

Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00

Baskı / Printed by

Birlik Fotokopi Baskı Ozalit Gıda San. Tic. Ltd. Şti.

Nispetiye Mah. Birlik Sokak No: 2 Nevin Arıcan Plaza 1. Levent/Beşiktaş/İstanbul

Tel: +90 (212) 269 30 00

Sertifika No: 20179

Baskımı ve dağıtımını On İki Levha Yayıncılık A.Ş. tarafından yürütülmüştür.

Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.

Authors bear responsibility for the content of their published articles.

Yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.

The publication languages of the journal are Turkish and English.

Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında, yılda dört sayı olarak yayımlanan uluslararası, hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.

This is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published quarterly in March, June, September and December

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT BOARD

Baş Editörler / Editors-in-Chief

Prof. Dr. Fethi GEDİKLİ, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü, İstanbul, Türkiye
- fgedikli@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Ali PASLI, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü, İstanbul, Türkiye
- alipasli@istanbul.edu.tr

Baş Editör Yardımcıları / Co-Editors-in-Chief

Dr. Öğr. Uyesi. Elif Beyza AKKANAT OZTURK, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
İstanbul, Türkiye - eba@istanbul.edu.tr

Editöryal Asistanlar / Editorial Assistants

Arş. Gör. Ahmet OZSOY, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
İstanbul, Türkiye - aoszoy96@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Zeynep TANYERI, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü,
İstanbul, Türkiye - zeynep.tanyeri@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Yağmur ALTAY, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü,
İstanbul, Türkiye - y.altay@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Kardelen YİĞİTBAŞI, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kardelenyigitbasi@istanbul.edu.tr

Dil Editörleri / Language Editors

Elizabeth Mary EARL, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye
- elizabeth.earl@istanbul.edu.tr

YAYIN KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Vedat BUZ, Bilkent Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Bölümü, Ankara, Türkiye
- buz@bilkent.edu.tr

Prof. Dr. Nuray EKŞİ, Ozyeğin Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü, İstanbul, Türkiye
- nurayeksi@gmail.com

Prof. Dr. Omer EKMEKÇİ, İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü, İstanbul, Türkiye
- o.ekmekci@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. İsmail KIRCA, TOBB Ekonomi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
Ankara, Türkiye - ikirca@etu.edu.tr

Prof. Dr. İzzet OZGENÇ, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü,
Ankara, Türkiye - ozgenc@gazi.edu.tr

Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ, Galatasaray Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
İstanbul, Türkiye - hpekanitez@gsu.edu.tr

Prof. Dr. M. Fatih UŞAN, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü,
Ankara, Türkiye - fusan@ybu.edu.tr

Prof. Dr. Carsten GERNER-BEUERLE, University College London, Faculty of Law, Department of Private
Law, London, United Kingdom - c.gerner@ucl.ac.uk

Assoc. Prof. Dr. Ivana BAJAKIĆ, University of Zagreb, Faculty of Law, Department of Private Law,
Zagreb, Croatia - ivana.bajacic@pravo.hr

İçindekiler Table of Contents

MAKALELER ARTICLES

ÖZEL HUKUK/PRIVATE LAW

Araştırma makalesi/Research article

19. Yüzyıl Osmanlı Hukukunda Modernleşme, İktibas ve Dönüşüm: Konkordatonun Türk Hukukuna Girişi

Modernity, Reception, and Transformation in 19th-Century Ottoman Law:
Transplantation of Concordat into Turkish Legal History..... 1

Ali Ekber Çınar

Araştırma makalesi/Research article

Mirastan Yoksunluk ve Mirasçılıktan Çıkarma Sebeplerinin Masumiyet Karinesi ile İlişkisi

The Connection Reasons for Deprivation of Inheritance and Removal from
Inheritance Have With Presumption of Innocence 47

Bariş Demirsatan

Araştırma makalesi/Research article

Ayrıt Etme Gücüne Sahip Küçüğün Kusura Dayanan Haksız Fiil Sorumluluğuna Özgü Bazı Değerlendirmeler

Reviews on the Characteristic of the Liability for Tort Through Fault of a
Minor Possessing the Capacity of Judgment..... 77

Hülya Atlan Gürer

Araştırma makalesi/Research article

An Appraisal of the Extent of Business Interruption Insurance Coverage in the Context of the Covid-19 Pandemic 105

Melda Taşkın

Araştırma makalesi/Research article

Vekilin Vekalet Verene Karşı Hesap Verme Yükümlülüğü

Agent's Accountability to the Principal..... 129

Necati Şükrü Bayramoğlu

Araştırma makalesi/Research article

Çatışma Yönetimi, Çatışma Çözümü ve Karar Verme Süreci Ekseninde Arabuluculuğa Psikolojik Yaklaşımlar

Psychological Approaches to Mediation Along the Axis of Conflict Management, Conflict Resolution, and Decision-Making Process..... 163

Seda Özmumcu

Araştırma makalesi/Research article

Kaptanın Davada Temsil Yetkisini Düzenleyen TTK m. 1104 Hükmüne Eleştirel Bir Yaklaşım

A Critical Approach to Article 1104 of the Turkish Commercial Code Regulating a Shipmaster's Representation Authority in Court..... 207

Yasin Yavşan

KAMU HUKUKU/PUBLIC LAW

Araştırma makalesi/Research article

İdari Uyuşmazlıklarda Tarafların Kişilik veya Niteliklerinin Değişmesi Hallerinin Kapsam ve Sonuçlarının İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler Bakımından Değerlendirilmesi

Evaluating the Scope and Consequences of Substituting Party Qualities or Status in Administrative Disputes in Terms of the Principles Governing Administrative Procedural Law 233

Cihan Yüzbaşıoğlu

Araştırma makalesi/Research article

Türk ve Alman Ceza Muhakemesi Hukukunda Katılanın Sanık Lehine Faaliyette Bulunması

Participant Activities in Favor of the Accused in Turkish and German Criminal Procedural Law..... 279

Hüsnü Sefa Eryıldız

Araştırma makalesi/Research article

Hürriyet, Hükümet, Millet ve Memleket: Hukukçu Gözüyle Nâzım Hikmet

Freedom, Power, People, and Territory: Nâzım Hikmet from the Perspective of a Jurist..... 313

Tolga Şirin

EDİTÖRDEN MEKTUP

Değerli Bilim İnsanları ve Kıymetli Hukukçular,

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinin gururu, köklü geleneği ve ülkemizin varlığını sürdüren en eski hukuk dergisi olan İstanbul Hukuk Mecmuasının 2024/1 sayısını siz okurlarımız için hazır etmiş ve 2024 yılının ilk sayısını tamamlamış olmaktan büyük bir kıvanç duyuyoruz.

2024 yılının ortasına doğru yaklaşırken, hukuk dünyasının gündemini oluşturan birçok alanda siz değerli okurlarımızın yine kapsamlı ve nitelikli makalelerle karşındayız. Bizler “mecmu” ekibi olarak, hukukun her alanından gündemleri sizlere en doğru ve en güncel şekilde aktarmak için büyük bir özen göstermekteyiz. 2024 yılında da aynı titizlikle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Dergimizin bu sayısında da özel hukuk ve kamu hukuku ana başlıkları altında birbirinden değerli on farklı makale bulunmaktadır. Yayımlanacak makalelerin seçiminde, süregelen geleneğimize uygun olarak özel hukuk-kamu hukuku dengesinin teminine özen gösterilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, önceki sayımızdaki makale sayısı ile uyumlu olarak kamu hukuku alanında üç; özel hukuk alanında yedi makale ile yayına çıkmaktadır.

Kamu hukuku alanındaki makalelerden ilkinde; mağdur haklarının gelişimi ile birlikte gittikçe daha fazla tartışma konusu haline gelen mağdur ve ceza yargılamasına katılma kurumu özgün bir boyutuyla Türk ve Alman Ceza Muhakemesi karşılaştırılarak sanık lehine faaliyetler açısından değerlendirilmiştir. “İdari Uyuşmazlıklarda Tarafların Kişilik veya Niteliklerinin Değişmesi Hallerinin Kapsam ve Sonuçlarının İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler Bakımından Değerlendirilmesi” başlıklı makalede ise İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 26 ele alınmış, uygulamadaki sorunlar ışığında değerlendirmeler yapılmıştır. Kamu hukukuna dâhil son makalede ise, Türk edebiyat ve siyasetinin önemli figürlerinden olan Nazım Hikmet Ran’ın eserlerindeki devlet teorisi ve siyaset bilimine ilişkin iktidar, ülke, halk kavramlarının izi sürülerek hukukçu bakış açısıyla incelenmiştir.

Özel hukuk başlığı altında bulunan makalelere gelindiğinde; ilk olarak sayımızda ayırt etme gücüne sahip küçüğün kusura dayanan haksız fiil sorumluluğuna özgü bazı değerlendirmelerin yer aldığı kişiler ve borçlar hukuku başta olmak üzere medeni hukukun tüm alanlarıyla ilişkili bir çalışma yerini almıştır. Buna ek olarak birçok uyuşmazlık bakımından zorunlu hale getirilmiş olan arabuluculuğun psikoloji bilimiyle de ilişkisinin ortaya konulduğu “Çatışma Yönetimi, Çatışma Çözümü ve Karar Verme Süreci Ekseninde Arabuluculuğa Psikolojik Yaklaşımlar” başlıklı hem hukukçuları hem de özellikle psikologları ilgilendiren kayda değer bir çalışma gözler önüne serilmektedir. Ayrıca, vekilin vekâlet verene karşı hesap verme yükümlülüğünün kapsamının, yerine getirilme zamanı ile şeklinin ve bu yükümlülüğe aykırılığın hukuki sonuçlarının kapsamlı olarak değerlendirildiği bir makaleye de yer verilmiştir.

İngilizce olarak kaleme alınmış başka bir makalede, mahkeme kararları ile sigorta genel şartlarındaki esaslar doğrultusunda Covid-19 pandemisinden ve pandemiye bağlı kısıtlamalardan kaynaklanan iş durması zararları bakımından iş durması sigortası ile sağlanan teminatın kapsamı incelenmiştir. Yine “Kaptanın Davada Temsil Yetkisini Düzenleyen TTK m. 1104 Hükümüne Eleştirel Bir Yaklaşım” başlıklı bir diğer makale ise, kaptanın donatan adına dava açma yetkisi ile geminin malikine veya kiracısına izafeten kaptana karşı açılan davada kaptanın temsil yetkisini konu edinmektedir. Özel hukuk alanındaki bir diğer makalede ise, uygulama alanı ve ekonomiye de etkisi ile çok güncel bir konu olan konkordato kurumu, tarihi bir perspektiften ele alınmış ve Türk hukukuna girişi ile gelişimi irdelenmiştir. Son olarak özel hukuk başlığı altında, mirasçılıktan çıkarma ve mirastan yoksunluk sebeplerinin masumiyet karinesi ile ilişkisini inceleyen bir diğer önemli makale de bu sayımızda yerini almıştır.

Oldukça sıkı yürütülen hakem değerlendirme süreci, dergimize önemli bir ayırt edicilik kazandırmaktadır. Yürütülen bu hassas süreç, yayımlanma süreleri noktasında uzamaya sebebiyet verse de daha nitelikli makalelerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bununla birlikte hakem süreçlerinin hızlandırılması ve güncel gelişmelere yönelik makalelerin daha çabuk yayıma hazır hale getirilmesi için de dergi politikalarımızda da birtakım yeniliklere gidilmeye devam edilmekte; sürecin hızlandırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Böylece siz okurlarımızın ve dergimize katkı sunmak isteyen başvuru sahiplerinin beklentilerinin daha iyi karşılanacağı düşünülmüştür.

İstanbul Hukuk Mecmuası, her zaman olduğu gibi, hukuk alanındaki birikime bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bu yolda, siz değerli okuyucularımızın geri bildirimleri ve önerileri bizler için büyük önem taşımaktadır. Sizlerden gelen her türlü görüş ve öneriyi dikkatle değerlendiriyor, dergimizi sürekli olarak daha ileriye taşımak için çalışıyoruz.

Mecmuamızın yayımlanmasında editör ekibinin dikkate değer emeğiyle Rektörlüğümüzün tüm ilgililerinin sağladığı destek tekraren ve özellikle anılmalıdır. Elbette kıymetli çalışmalarını dergimize yollayan yazarlarımız ve bu çalışmaların değerlendirilmesi sürecine değerli görüşleriyle katkı sağlayan hakemlerimiz, dergimizin başarısının en önemli etmenleridir. Tüm katkı sahiplerine hassaten şükranlarımızı sunar, 2024 yılının bu ilk sayısının da başta hukuk camiası olmak üzere tüm meraklılarına faydalı olmasını dileriz.

İstanbul Hukuk Mecmuası Baş Editörleri

Prof. Dr. Fethi GEDİKLİ Prof. Dr. Ali PASLI

